

Πόθεν ὠνομάσθη

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἰδρύσας τὴν νέαν πρωτεύουσαν, ἐκόσμησεν αὐτὴν διὰ πολλῶν εὐκτηρίων οἰκῶν. Ὁ πρότιτος τῶν εὐκτηρίων τούτων οἰκῶν ἀφιερῶθη ἕκτοτε καὶ παρέμεινεν ἀφιερῶμένος εἰς τὴν ὑπερτάτην τοῦ Θεοῦ Σοφίαν, οὐχὶ δὲ εἰς γυναῖκά τινα ἁγίαν, ὡς ὑπέλαβον καὶ ἄχρι τοῦδε ὑπολαμβάνουσι πολλοὶ ἐκ τῶν τοῦ ὄχλου. Τὸ ἑορτολόγιον τῆς ἐκκλησίας ἀναφέρει μὲν γυναῖκα Σοφίας καλουμένην, ὧν ἡ μὲν ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Ἀδριανοῦ μετὰ τῶν τριῶν αὐτῆς θυγατέρων, Πίστews, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης, ἑτέρα δὲ ὑπέστη τὸν θάνατον τοῦ μαρτυρίου ἐπὶ τοῦ τελευταίου διωγμοῦ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καθ' οὓς καὶ ἡ ἁγία Εἰρήνη. Ἄλλ' ὁ ναὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὰς ἁγίας ταύτας. Ἐν τῇ Δ' ἑκατονταετηρίδι ὁ χριστιανισμὸς ἔσωζεν εἰσέτι μέχρι τινὸς τὸν ἀρχικὸν ἰδεώδη χαρακτήρα, οἱ δὲ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ἐνεφοροῦντο ὑπὸ διαυγῶν περὶ θεότητος ἀντιλήψεων. Ὅθεν ὁ ἰδρυτὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀφιέρωσε τὸν πρωτεύοντα τῆς νέας πίστεως ναὸν εἰς τὴν ὑπερτάτην τοῦ Θεοῦ Σοφίαν, μὴ περικαλύψας τὴν ἀκαταμέτρητον ταύτης ἔννοιαν δι' ἐξωτερικοῦ τινος τύπου, ὅπως ἔπραξαν οἱ ἀρχαιότεροι ἡμῶν προπάτορες, οἱ στήσαντες μὲν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν ἱερὰ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ἀλλὰ σωματοποιήσαντες τὴν ἔννοιαν ταύτην διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς εἰκόνης τῆς Ἀθηνᾶς. Τῶντι οὖν Παρθενῶν τοῦ Περικλέους, τοῦ Ἰκτινίου καὶ τοῦ Φειδίου οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ τὸ ἐθνικὸν τῆς ἁγίας Σοφίας ἱερόν· καὶ πάλιν ἡ ἁγία Σοφία τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Ἀνθεμίου καὶ τοῦ Ἰσιδώρου οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὁ Παρθενὼν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἄλλ' ἐν τῷ διαφόρῳ τρόπῳ καθ' ἃν ἐξεδηλώθη ἡ αὐτῆς ἔννοια εἰς τοὺς δύο τούτους ναοὺς, ἀπεικονίζετο ὁλόκληρος ἡ μεταξὺ τῶν δύο θρησκευμάτων διαφορά.¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Πάντες γνωρίζουσι τί εἶνε δυστυχία, τῆς εὐδαιμονίας ὅμως δὲν ὑπάρχει ἀκριβὴς ὀρισμὸς. Τοῦτο δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ μὲν εὐτυχία καταλαμβάνει συνήθως ἡμᾶς ἄκωντας, τὴν δὲ δυστυχίαν ζητοῦμεν μὲ τὸ κηρίον.

* *

Ὅπως εἰς τὸν περίπατον οὕτω καὶ ἐν τῷ βίῳ, ἡ γυνὴ πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς ἄνδρα μεγαλύτερον αὐτῆς.

* *

Ἐξ ὅλων τῶν φιλικῶν καθηκόντων τὸ εὐαρεστότερον εἰς τοὺς φίλους εἶνε τὸ νὰ μεταδίδωσι πᾶν ὅ,τι ἔτυχε ν' ἀκούσῃσι, ν' ἀναγνώσωσιν ἢ

νὰ μάθωσι, δυνάμενον νὰ ταπεινώσῃ ἢ νὰ λύπησῃ τοὺς φίλους αὐτῶν.

* *

Πολὺς κόσμος ἤθελεν ἀποθάνει τῆς πείνης ἐντὸς ἑβδομάδος ἂν αἰφῶνος ἐξέλειπον τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα, πρῶτοι δὲ οἱ ἔχοντες ἐπάγγελμα νὰ καταφέρωνται ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος κατ' αὐτῶν. (Ἀλφόνσος Κάρ).

Πρὸ μικροῦ ἐξεδόθη ἐν Σύρῳ, ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Γ. Φραγκιᾶ, ἐπιτυχεστάτη ἔμμετρος καὶ ἐλευθέρᾳ μετάφρασις τῆς γνωστῆς κωμωδίας τοῦ Μολιέρου «ὁ Ἀμφιτρώων», ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἐπόμενα τεμάχια. Σημειοῦμεν δὲ χάριν τῶν μὴ γνωριζόντων τὴν κωμωδίαν ταύτην, ὅτι ἐν τῇ ἐπομένῃ σκηνῇ ὁ Σωσίας, ὑπηρετὴς τοῦ Ἀμφιτρώωνος, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἀποστέλλεται παρ' αὐτοῦ πρὸς τὴν σύζυγόν του Ἀλκμήνην, ἵνα τῇ ἀναγγεῖλῃ τὴν κατὰ τὸν Τηλεβόωνος νίκην του καὶ τὴν προσεχῆ εἰς Θήβας ἐπάνοδόν του. Σ. τ. Δ.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΜΦΙΤΡΩΩΝΟΣ

ΣΩΣΙΑΣ

Τίς εἶ ; εἴμ' ἐξοχώτατοι, ὅλου τοῦ κόσμου φίλος !
 Ἄ ! τρέμω ὅλος ἄν λαγός, μόλις πηδήσῃ ψύλλος.
 Ἄμ' εὐμορφή εἶναι αὐτῆ ἡ φρονιμάδα τώρα, νὰ περιφέρεται κἀνεὶς τὸς δρόμους τέτοια ὥρα ;
 Ὡ ; τόσο ὁ ἀφέντης μου πᾶναι τιμαὶς καὶ οἶδι, καὶ ὅμως παίζει εἰς ἐμὲ πολλὴ καὶ παῖνιδι.
 Ἄν ἦτο πλέον εὐσπλαγγῶνος ὀλίγον, ἴσα ἴσα ποτὲ του δὲν θὰ μ' ἔσταλλε μέσα σὲ τέτοια πίσσα. Πολὺ καλὸ ! ἠθέλησε νὰ ἔλθω κ' ἱστορήσω ταῖς νίκαις του, καὶ νὰ εἰπῶ πῶς ἔρχεται ὀπίσω· γιὰτὶ δὲν ἐπερίμενε νὰ ἔξημερώσ' ἡ ἡμέρα ;
 Ἄλλοίμονο, Σωσία μου ! ἔτσι τὰ φέρν' ἡ σφαῖρα πάντ' ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸν ζυγὸ κι' ὅσο κἀνεὶς δουλεύει μεγάλους, μεγαλειτέρα κ' ἡ μοῖρα τὸν παιδεύει.
 Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄρχοντες, ποῦ λές, καὶ οἱ μεγάλοι, θέλουν τὰ πάντα δι' αὐτοὺς νὰ κλίνουν τὸ κεφάλι.
 Μὰ εἶν' αὐτῇ, μεσάνυκτα, φυσάει, ψυχαλίζει, μὰ εἶναι ζέστη, ἢ βροχὴ, βρονταίει καὶ χιονίζει· δὲν τοὺς ἐγγίζει τέσσαρα ! κι' ἂν σκάσῃς κι' ἂν πλαντάξῃς, διέταξαν ; ὡστὴν ποὺλι ἀνάγκη νὰ πετάξῃς.
 Ἐἴκοσι χρόνων τακτικῆ, πιστῆ ὑπηρεσία, ὡς νὰ μὴν ἔγινεν, ἐνῶ μὴ ἰδιοτροπία εἰς τὰ καλὰ καθούμενα μικρῆ τῆς κεφαλῆς των, σοῦ ρίχνει ὅλο τὸ βαρὺ χαλάζει τῆς ὀργῆς των.
 Ἄλλὰ καλὰ νὰ πάθωμε ! διότι μᾶς μαγεύει ἡ κούφια δόξα, νὰ ῥωτοῦν:—Ποῖον κύριον δουλεύει ὁ τάδε ;—Ἐναν ἄρχοντα ! Ἐνα ἴψηλό κεφάλι !— καὶ φθάνει μόνον εὐτυχεῖς νὰ μᾶς θαρροῦν οἱ ἄλλοι.
 Καμμιά φορά ἐρχόμεθα εἰς τὰ συλλογικά μας καὶ κόπτομεν τὰς σχέσεις μας ἀπὸ τᾶφεντικά μας· μὰ ἔλα πάλι ποῦ θαρρεῖς, ὅτι μᾶς μαγνητίζει ἡ ὄψι των. . . τοὺς βλέπομε, καὶ ἡ καρδιά γυρίζει.
 Φθάνει νὰ ποῦν : «Σωσία μου», καὶ γίνεσαι ὄρνιθι· καὶ νὰ μᾶς πάλι ἀπ' τὴν ἀρχῆ, τὸ ἴδιο παραμῦθι !
 Ἄ ! τέλος πάντων ἔφθασα. Θαρρῶ πῶς διακρίνει τὸ μάτι μου τὸ σπῆτι μας, κι' ὁ φόβος μου μ' ἀφίνει.
 Χρειαζέτ' ὅμως νὰ σταθῶ καὶ νὰ προμελετήσω πῶς θὰ τὰ πῶ ὅλα αὐτὰ ποῦ θὰ ἐξιστορήσω.
 Εἰς τὴν κυρὰ ἄσῃν ἦρωας πρέπει νὰ κάμω φρικτὴ θὰ παραστήσω ζωηρὰ τὴ μάχη καὶ τὴ νίκη.
 Μὰ στάσου δᾶ, πῶς διάβολο θὲ νὰ τὰ καταφέρω, ἀφοῦ δὲν ἤμουν ἐμπροστὰ καὶ δὲν τὰ κλοξέρω ;
 Ἄ ! δὲν πειράζει· λές σπαθιά, ἀσπίδα, βράπτει, κόπτει, καὶ φαίνεσαι ἄσῃν μάρτυρας, κατὰ ποῦ λέν, αὐτόπτης.
 Ἐπειτα, πόσοι ἔγραψαν καὶ εἶπαν ἱστορίας ἀπὸ μακρῶν, γιὰ πόλεμο καὶ μάχαις κ' ἐκστρατείας !
 Ἄλλὰ ὡς τόσο μια φορὰ ἄς τὸ ξαναπερίσω τὸ μάθημα, μήπως τυχόν συμβῆθι καὶ τὸ ξεχάσω.
 Ἄς ποῦμε πῶς ὁ θάλαμος εἶναι αὐτός· ἐμβόαινο, ἄσῃν παλληκᾶρι χαιρετῶ καλοαναθρεμμένο.
 Ἄς ποῦμε τὸ φανάρι μου πῶς εἶναι ἡ Ἀλκμήνη, καὶ πῶς ἀρχίζω νὰ μιλοῦ ἄς ποῦμε, πρὸς ἐκείνη.

(Ἀποθίει τὸν λόγον χαμαί).

— «Κυρία, ὁ ὑμέτερος ἀγαπητὸς συμβίων
καὶ ὁ ἡμέτερος λαμπρὸς ἀφέντης Ἀμφιτρώων. . .
(Λαμπρὰ ἀρχή! ἀμ' τί θαρρεῖς;) φιλεῖ καὶ χαιρετᾷ σὰς.
Μὲ πλήρη τὴν ἐνθούμησι ἀπὸ τὰ θελήγητρά σας,
τουτέστι τὰ ὑμέτερα, μὲ ἐκλεξε πρό πάντων,
νὰ ἔλθω καὶ νὰ σὰς εἰπῶ τὴν νίκην τῶν συμβάντων.»

— «Καλὸ 'ς τον τὸν Σωσία μου! καλὲ τὴ εὐτυχία!
πῶς χαίρομαι ποῦ γύρισες ὅπως μὲ βυεῖα!»
— «Κυρία, εἶναι δι' ἐμὲ τιμὴ πολὺ μεγάλη
ζηλεύσων τε καὶ θὰ φθονοῦν τὴν τύχην μου οἱ ἄλλοι.»
(Ψυχῆ μου! τί ἀπάντησι!) — «Πῶς ἔχει 'ς τὴν βυεῖαν
ὁ φίλτατος;» — «Καθάρ, (Ὁΐ!) ὡτάν ἀνὴρ μ' ἀνδρίαν,
ὄνπερ ἡ δόξα τοιγαροῦν φρουρεῖ 'ς ὅλα τὰ μέρη.»

(«Ἄ! μέλι, τί θὰ πῆ ὅταν κἀνάνας ξέρη!»)
— «Καὶ πότε δὴ, ὦ Σωσία μου, ὅπως θὰ κοπιᾷση
μὲ τὸ καλὸ, νὰ τὸν ἰδῶ καὶ νὰ μ' ἀναγαλλιάσῃ;»
— «Κυρία, τὸ ταχύτερον νὰ ἐπιστρέψῃ μέλλει,
ἀλλ' ὄχι οὔτω γρήγορα οἶον ποθεῖ καὶ θέλει!»
(«Ἄ!») — «Πῶς τὰ 'καλοπέρασε 'ς τὴν τύχην τοῦ πολέμου;
τί λέγει τώρα; πῶς περᾷ; ἔλα, παράστησέ μου.»

— «Ὀλίγα λέγει, πλην ἄλλα, κυρία, πράττει πλεῖον,
καὶ σπαρταροῦσιν οἱ ἐχθροὶ 'σάν δικὴν ὀφθαλμῶν.
(Τὶ διαβολοεὐγενεῖαι ποῦ σοῦ ταῖς ζετροπῶν!)

— «Καὶ οἱ ἀντάρταις; λέγε μου.» — «Κάνεις, σὰς βεδαιῶνω,
τὴν ἡμετέραν μαζ ὁρμὴν ἐμπόρους νὰ στησῇ.

Νῦν κατεκόψαμεν αὐτοὺς καὶ ἔχουν κατανήσει
τεμάχια, οἶον φακαῖς ἀπὸ τὰς λεπτοτέρας,
τουτέστι γάμω κοίτονται τοὺς 'παίρει οὐ ἀέρας.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἔπαισε Πτερέλαος, τὸν εἶδα
νεκρὸν, ἐκυριεύθη καὶ ἡ Τηλεβοῖδα.

Ἐκόψαμεν, ἐκάψαμεν, καὶ τὸ ὅποιον τώρα,
ἀπὸ τὰς νίκας μας παντοῦ ἀντιλαλεῖ ἡ χώρα.»

— «Καλὲ καὶ ποῖός θὰ τῶλεγε; Ἄ! τί εὐτυχία;
'Ἐλα, παράστησέ μου τὰ λεπτομερῶς, Σωσία.»

— «Κυρία, προθυμότερος καὶ δίγυος νὰ φουσκώσω
ἐκ τῆς τιμῆς, μίαν εἰκὼν ἐξαίρετον θὰ δώσω

τῆς ἡμετέρας νίκης μας ἀμείως. Φαντασθῆτε
λοιπὸν, κυρία μου, λοιπὸν, ὅτι ἐνθάδε κέτται

ἡ πόλις τῆς Τηλεβοῖς,

(Ὁ Σωσίας σημείω τὰ μέρη ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἡ ἐπὶ τοῦ εἰδάρου).

διότι εἶναι πόλις,
ὡσπερ ἡ Θῆβα, καὶ σχεδὸν δὲν διαφέρει μολίς.

Ὁ ποταμὸς εἶναι λοιπὸν ἐκεῖ, ὑποθετόν
ἡμεῖς ἐστήσαμεν λοιπὸν ἐδῶ ἕνα ὠραῖον

στρατόπεδον, οἱ δὲ ἐχθροὶ λοιπὸν εἰς μυριάδας
ἐπίασαν ὅλον τὸ λοιπὸν κενὸν τῆς πεδιδάδας.

Εἰς ἕνα ὕψωμα λοιπὸν ἦτο τὸ πεζικὸν τους,
ὑποθετόν ἐδῶν, κ' ἐκεῖ τὸ ἱπικὸν τους,

ὑποθετόν ἐκεῖδ᾽. Λοιπὸν, ἐτοιμασθῆτε,
κυρία μου, ν' ἀκούσετε χωρὶς νὰ φοβηθῆτε.

Οἱ πάντες τότε τοὺς θεοὺς, κυρία, δεηθέντων,
καὶ προσφερθέντων θυσιῶν, διαταγῶν δθενόντων,

ὄσων λαμπόντων καὶ πολλῶν τὰ δόντια των τριζόντων,
καὶ τῶν ἀλόγων εἰς τὴν γῆν τὰ πόδια των κτυπόντων

χρημετιζόντων καὶ λοιπᾶ, ἐδόθη τὸ σημεῖον.
'Ἦτο λοιπὸν ὁ καθ' αὐτὸ σκοπὸς τῶν ἐναντιῶν

νὰ μᾶς διώξουν ὀπισθεν, καθὼς ὑποθετόν,
καὶ ἔστειλαν ἀπάνω μας τρεῖς ὀλαμοὺς ἱππέων

ἀλλὰ τοὺς ἀπεδείξαμεν πῶς δὲν θὰ τὰ παγάσσουν,
κ' ἰδοὺ πῶς τοὺς ἐκάμαμεν τωόντις νὰ τὰ χάσουν.

Νά τιν ἐδῶ ἡ ἐνδοξὴ ἐμπροσθοφυλακὴ μας,
νὰ οἱ καλοὶ τοῦ Κρέοντος τοξόταις κ' ἰδοὺ μας,

καὶ νὰ τὸ κέντρον τοῦ στρατοῦ μὲ γυμνωμένη σπάθη...»

(Ἀκούεται μικρὸς τις θόρυβος).

Σταθῆτε, καὶ τὸ κέντρον μου θορῶν πῶς θὰ τὴν πάθη.
Μοῦ φαίνεται πῶς ἤκουσα 'σάν ταραχῆ, 'σάν βῆμα.

[Ἀκολουθῶν ὁ Ἑρμῆς, φέρων τὴν μορφήν τοῦ Σωσίου, ἐ-

ξέρχεται τῆς οἰκίας τοῦ Ἀμφιτρώωνος, συναντᾷ τὸν Σω-

σίαν, πείθει αὐτὸν ὅτι ἀπατάται νομίζων ὅτι εἶνε ὁ ὑπέρ-

της τοῦ Ἀμφιτρώωνος καὶ ἔλεεινὰ τὸν δέρει καὶ ἐμποδίζει

νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του.]

*

*

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

'Ἐλθέ πλησίον, κάθαρμα, ἐλθέ νὰ σε δουράσω.

'Ἡξέυρεις ἄρα, πίθηκε, πῶς διὰ νὰ σοῦ σπάσω

τὰ κόκκαλα αἰσθάνομαι θερμὴν ἐπιθυμίαν,
φθάνει ν' ἀκούσω νὰ εἰπῆς ψευδῆ ἀπολογία;

ἡξέυρεις ὅτι τὸν θυμὸν αὐτὸν διὰ νὰ σβύσω
ράβδον χρεαίζομαι ἄλληλ' διὰ νὰ σὲ στολίσω;

ΣΩΣΙΑΣ

'Ἀφοῦ τῆ ψαλμωδία σου εἰς ἄχο ἀγριεμένον
ἀρχίνησες, ἀφεντικὸ, δὲν λέγω γοῦ, σωμαίνω

'ς αὐτὰ δὲν καταπιάνομαι, καὶ θάξῃς δίχιο πάντα.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

Θαρρεῖς λοιπὸν, ἀνότη, ὡς ἀληθεῖ συμβάντα
πῶς θὰ πιστεῦσ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς μύθους τοὺς ὀποίους

διὰ τὸ ὑπερφυσικὸν ἀποκαλῶ γελοίους;

ΣΩΣΙΑΣ

Καθόλου! εἶμαι δουλὸς σου κ' ἀφεντικὸ μου εἶσαι:
λέγω λοιπὸν πῶς ἔγινεν ὅ,τι εὐαρεστεῖσαι.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

'Ἄς ἦναι! κατὰ τὸ παρὸν ἀφίνω τὴν ὀργὴν μου

εἰπέ, πῶς δὲν ὑπήκουσας εἰς τὴν διαταγὴν μου;

Τὴν σύζυγόν μου πρὶν ἰδῶ, ἐδῶ θὰ σταματήσω,
ἵνα τὸ αἰνίγμα αὐτὸ ποῦ λέγεις ἐξηγήσω.

Φέρε λοιπὸν τὰ πράγματα εἰς τὴν ἐνθούμησίν σου
κ' εἰπέ τὸ πᾶν λεπτομερῶς, ἂν θέλῃς τὴν ζωὴν σου.

ΣΩΣΙΑΣ

Πολὺ καλᾶ, εἴμ' ἔτοιμος μὰ πρὶν νὰ τ' ἀρχινήσω,
γὰ κάθε ἐνδεχόμενον, μὴ χάρι θὰ ζητήσω.

'Πές μου πῶς θὲς νὰ σοῦ τὴν 'πῶ αὐτὴ τὴν ἱστορία;

Θὲς νὰ τὴν 'πῶ, ἀφεντικὸ, μὲ εὐσυνειδησία,
ἢ ὅπως εἶναι 'ς τοὺς 'ψηλοὺς ἀρχόντους ἢ συνήθεια;

'Ὅπου θὰ 'πῆ, θὲς νὰ τὰ 'πῶ μὲ ὅλην τὴν ἀλήθειαν,
ἢ μὲ τὰ κομπλιμέντα τους καὶ μ' ὄλο τους τὸ λούσο;

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

'Ὅχι! ζητῶ τὸ ἀληθὲς συμβεβηκὸς ν' ἀκούσω.

ΣΩΣΙΑΣ

Καλᾶ, εἴμεθα σύμφωνοι. Λοιπὸν ἐρωτήσέ με.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

Χθὲς ὅτε σὲ διέταξα νὰ μεταβῆς, εἰπέ με. . .

ΣΩΣΙΑΣ

'Ἄ! ἔφυγα μὲ σύννεφα καταμελανωμένα,
κ' ἐθλαστηοῦσ' ἀφεντικὸ, χίλιαις φοραῖς ἐσένα,

τὴν ὥρα ποῦ θρισκόμουνε καὶ τὴ διαταγὴ σου.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ.

Πῶς; ἄθλιε!

ΣΩΣΙΑΣ.

'Ἀφεντικὸ, φθάνει μὴ συλλαβὴ σου,
καὶ τὸ γυρίζω 'ς τῆς ψευταῖς ὡς ποῦ νὰ 'πῆς κρομμυδοῦ.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

'Ἰδοὺ τὴ πίστιν εἰς αὐτοὺς πρέπει κάνεις νὰ δίδῃ!

'Ἄς ἦναι! καὶ τί ἔπαθες καθίζων εἰς τὸν δρόμον;

ΣΩΣΙΑΣ

Σὲ κάθε πέτρα π' ἔβλεπα φοροῦσ' ἀπὸ τὸν τρόμον.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

Δειλέ! δειλέ!

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ 'ξέρεις τί, ἀφεντικὸ; Ἡ φύσις
ἐμοίρασε χίλιον εἰδῶν εἰς τοὺς ἀνθρώπους κλίσεις.

Οἱ ἄλλοι, ὅπου κίνδυνος, νὰ τους κ' αὐτοὶ 'ς τὴ μέση'
ἐμένα ἢ ἀσφάλεια ξεχωριστὰ μ' ἀρείσει.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

Φθάσας ἐδῶ. . .

ΣΩΣΙΑΣ

'Ἄ! ἔκρινα καλὸ νὰ σταματήσω
ἀπ' ἔξ' ἀπὸ τὸ σπῆτι μας, νὰ ξαναμελετήσω

μὲ ποῖο ὕψος θὰ σταθῶ ἐμπρὸς εἰς τὴν κυρία,
γὰ νὰ εἰπῶ τῆς νίκης μας τὴν ἐνδοξή ἱστορία.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

'Ἐπειτα;

ΣΩΣΙΑΣ

'Ἐνα σκάνδαλο ξεφύτρωσεν ἐμπρὸς μου.

ΑΜΦΙΤΡΩΩΝ

Τίς;

ΣΩΣΙΑΣ

'Ὁ Σωσίας, ὁ ἐγὼ, ἕνας ἀντιζήλῳς μου,
ὅπου τὸν ἔστειλες ἐσὺ ἀπ' τὸ στρατόπεδόν σου,
τὴ μάχη καὶ τὴ νίκην μας νὰ 'πῆ 'ς τὴ σύζυγόν σου.

ἴπου ὅλα μας τὰ μυστικά τὰ ἔξερει ἕνα ἕνα,
ἴσάν καλῆ ὥρα τώρα γ'ὼ ὅπου ἴμιλῶ μ' ἔσένα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Τί παραμύθια εἶν' αὐτά!

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲν εἶναι παραμύθια,
ἀφεντικό· εἶν' ἡ σωστή, ἡ καθαυτὸ ἀλήθεια.
Λοιπὸν αὐτός μου ὁ ἐγὼ καὶ πεῖθ' ἐγώτερός μου,
ἀπ' ἔξ' ἀπὸ τῆ θύρα μας εὐρέθηκεν ἔμπρός μου.
Ἵρκίζομαι, ἀφεντικό, τὰ μάτια μου νὰ χάσω,
πὼς ἤμουν εἰς τὸ σπήτι μας ἀκόμα πρὶν νὰ φθάσω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Εἰπέ με, σὲ παρακαλῶ, ποῦ διάβολον ἐκβάλλεις
αὐτὰ τὰ φλυαρήματα ποῦ κάθεται καὶ ψάλλεις;
Μὴν εἶδες κἀνὸν ὄνειρον; μὴν εἴσαι μεθυσμένος;
παίξεις, ἀχρεῖτε, ἡ τυχὸν εἴσαι δαιμονισμένος;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐγὼ εἶμ' ἄνθρωπος τιμῆς, τὸ λόγο μου σοῦ δίνω,
τὸ πρᾶγμα ὅπως ἔγινε πὼς σοῦ τὸ παραστήνω.
Σοῦ λέγω πὼς, νομίζοντας πὼς εἶμαι μοναχός μου,
ἔξαφνα εἶδα νὰ φανῆ καὶ ἄλλος ἐαυτός μου·
πὼς ἀπ' αὐτὰ τὰ δῶδ' ἐγὼ, τὰ ζηλοφρονημένα,
τὸ ἔν εἶναι ἔς τὸ σπήτι σου, τᾶλλον κοντὰ ἔς ἔσένα·
λέγω πὼς τὸ ἐδῶ ἐγὼ ἦλθε κοπιασμένο
κ' εὐρήκε τᾶλλον τὸ ἐγὼ γερὸ, ξεκουρασμένο,
καὶ ἄλλο δὲν τοῦ ἔλλειπε γιὰ νὰ διασκεδάσῃ,
παρὰ πέντ' ἔξῃ κεφαλαῖς καὶ ράχαις γιὰ νὰ σπάσῃ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Ἵομολογῶ πὼς πρέπει τις νὰ ἔχῃ θυμασίαν
ὑπομονὴν, πρᾶπτητα καὶ ἀνεξικακίαν,
διὰ ν' ἀκοῦσῃ, ὡς ἐγὼ, μετ' ἤθους παρομοίου,
τὰ τερατολογήματα θεράποντος ἀχρείου.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄν τὸ γυρίσῃς ἔς τὸ θυμὸ, ἀφεντικό, πετάει
ὄλ' ἡ ἀλήθεια ἴσάν πουλι, καὶ ἡ ψευτιά ῥοχναίει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Οὐδὲλως· θέλω ἀπαθῶς καὶ πάλιν σ' ἐρωτήσῃ·
τὸ ὑπεσχηθῆν· ἄλλ'· εἰπέ ἔν πληρεῖ συνειδήσει,
εἰς ταύτην τὴν ἀλλόκοτον ποῦ λέγεις ἱστορίαν,
εὐρίσκεις πιθανύτητα ὁ ἴδιος κάμμιαν;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἄ! ὄχι· ἔχεις δίκαιο· ἕνα τοιοῦτο πρᾶγμα
ὅποιος τ' ἀκούσ' ἀφεντικό, θὰ πῆ πὼς εἶναι ἄμμα
ἀπίστευτο, παράξενον, ἔξ' ἀπὸ κάθε νόμο,
κ' ὅμως αὐτὸ ἐγίνηκεν ἐδῶ ἔς αὐτὸ τὸ δρόμο.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Πλὴν τότε πὼς ἐπίστευσας καὶ σύ; μὲ τίνα τρόπον;
ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ οὐτ' ἐγὼ τὸ πῆσταια χωρὶς μεγάλου κόπον.
Ἐγὼ διπλός; ἐσάστισεν εὐθὺς τὸ λογικό μου
κ' ἀγύρτην ἐθεώρησα αὐτὸ τὸν ἐαυτό μου·
μὰ τέλος μὲ ἀνάγκασε νὰ γνωρισθῶ μ' ἕμένα,
κ' εἶδα πὼς ἦταν ἐγὼ, σωστὰ καὶ τιμημένα.
Εἶν' ἀπαραλλάκτα μ' ἐμὲ ὁ ἄπιστος πλασμένος·
κομψός, λεβέντης, εὐγενὴς καὶ καλοκαρμωμένος·
εἰς ἕνα λόγον, οὔτε μιά, μὴ τρία δὲν ἀλλάζει·
ἴσάν δῶδ' σαλαγματιαῖς νεροῦ ποῦ ἡ μὴ τὴν ἄλλη ἴμοιάζει.
Ἄ! ἄν δὲν εἶχε μοναχὰ τόσο βαρὺ τὸ χέρι,
θα εἶχα εὐχαρίστησι μὲ ἕνα τέτοιο ταῖρι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Τὴν τόσην μου ὑπομονὴν ἡ γῆ θὰ τὴν κηρύττῃ.
Πλὴν τέλος πάντων, ἄθλιε, εἰσῆλθες εἰς τὸ σπήτι;

ΣΩΣΙΑΣ

Τί; σπήτι; ἄν ἐμθῆκα γῶ; Ἄν εἶχα τύχη κ' ἄλλη!
Μπᾶς κ' ἀπὸ λόγια ἔπαυρα θαρρεῖς εἰς τὸ κεφάλι;
Δὲν ἦλθα καὶ ἐσάθῃκα ἀκίνητος ἔμπρός μου
κ' ἐμπόδισα ἔς τὸ σπήτι μας νὰ μῆν' ὁ ἐαυτός μου;

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Σὺ; πὼς;

ΣΩΣΙΑΣ

Μ' ἕνα μπαστονὶ μου χονδρὸ χονδρὸ ἔς τὸ χέρι,
ὅπου ἀκόμ' ἡ ράχι μου τί τράβηξε τὸ ἔξερει.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Σ' ἔδειραν;

Βέβαια. ΣΩΣΙΑΣ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Καὶ τίς;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἐγὼ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Πὼς! σὺ ἐδάρης;

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ ὄχι ἀπὸ τὸ ἐδῶ ἐγὼ, ἀλλέως μὴ τὸ ἴπαρξ,
μ' ἀπ' τοῦ σπητιοῦ ὅπου κτυπᾷ ἴσάν κόπανος, στοχάσου!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Οὐ! νὰ χαθῆς ἐσὺ κ' αὐτὰ τὰ κορακιστικά σου.

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲν εἶναι κορακιστικά τὰ λόγια τὰ δικά μου·
λέγω πὼς τᾶλλον τὸ ἐγὼ ποῦ βρέθηκ' ἔμπροστά μου,
ἀπ' τὸ ἐγὼ ποῦ σοῦ ἴμιλεῖ ἔχει μεγάλη χάρι·
ἔχει τὸ χέρι του βαρὺ καὶ εἶναι παλληκάρι.
Μάρτυρας εἶν' ἡ ράχι μου κ' ἄς πῆ ἔν συνειδήσει,
μὲ τί θεοκαταβάταις τὴν ἔχω χαίρεταισι.
Καλὲ τί λὲς, ἀφεντικό! Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ,
νὰ πέσῃς μιά φορά καὶ σὺ ἔς τοῦ ξύλου μου τὸ πλάγι.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Ἐμπρός! δὲν εἶδες τὸ λοιπὸν τὴν σύζυγόν μου;

ΣΩΣΙΑΣ

Πάλι!

ἽΟχι, σοῦ λέγω.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Διατί;

ΣΩΣΙΑΣ

Γιὰ μιά φορμὴ μεγάλη.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Τίς ἦλθε καὶ σ' ἐμπόδισε, κακοῦργε; ἐξηγήσου.

ΣΩΣΙΑΣ

Πόσαις φοραῖς θὲ νὰ τὸ πῶ; γιὰ πῆς μου ἔς τὴ ζωὴ σου.
Ἐγὼ, σοῦ λέγω, τὸ ἐγὼ τὸ δυνατότερό μου·
τᾶλλον ἐγὼ ποῦ ἔφραξε τὴ θύρα ἔς τὸ ἐγὼ μου·
τᾶλλον ἐγὼ τὸ τρομερὸ, πούχει βαρὺ τὸ χέρι·
τᾶλλον ἐγὼ, ὅπου ἐμὲ δὲν θέλει νὰ μὲ ἔξῃ·
τᾶλλον ἐγὼ, ποῦ μ' ἔδειρε καὶ ὅπου μὲ ζηλεύει·
τᾶλλον ἐγὼ, ποῦ ἔς τὸ θυμὸ ἔμπρὸς δὲν χωρατεύει·
τᾶλλον ἐγὼ μου τοῦ σπητιοῦ, ποῦ εἶναι παλληκάρι,
τᾶλλον ἐγὼ, ποῦ ἔδειξε ἔς ἐμὲ τὸ φοβηταῖσάρι
τί θὰ εἶπῃ παλληκαριά μὲ ἄλφα καὶ μὲ βῆτα·
τᾶλλον ἐγὼ ποῦ μ' ἔκαμε ἀπὸ τὸ ξύλο πῆτα.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Θὰ ἔπιεν, ὡς φαίνεται, καὶ τὸ πολὺ ποτόν του,
ἐσύγγισε τὴν μνήμην του καὶ τὸν ἐγκεφαλόν του.

ΣΩΣΙΑΣ

Νὰ κρεμασθῶ ἀνάποδα ἄν ἦπια τίποτ' ἄλλο
ἀπὸ νερό!

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Τότε λοιπὸν δὲν μένει ν' ἀμφιβάλλω,
ὅτι θὰ εἶδες ὄνειρον δυσάρεστον, τοιοῦτο,
καὶ τόσον θὰ σ' ἐτρόμαξε τὸ ὄνειρόν σου τοῦτο,
ὥστ' ἐκλαμβάνων πράγματα αὐτὰς τὰς ὀπτασίας,
τὰς παριστάνεις εἰς ἐμὲ ὡς τὸσας ἀληθείας.

ΣΩΣΙΑΣ

Δὲν ἔμειναν ἴμισθ' στιγμὴ τὰ μάτια μου κλεισμένα·
εἶμαι πολὺ ἔξυπνός ἐγὼ ὅπου ἴμιλῶ μὲ σένα·
ἦταν ἔξυπνός καθὼς ἐγὼ κ' ὁ ἄλλος ὁ Σωσίας·
ἴσάν μοῦ ταῖς ἔβρεξε. . .

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

Ἄρκετ! δὲν θέλω φλυαρίας.

Ἐλθὲ μαζῆ μου καὶ σιγῶν ἐκτέλει πάν μου νεῦμα.
Ἄ! φθάνει πλέον ἄρκετὰ μ' ἐξάλτισας τὸ πνεῦμα,
κ' εἶμαι τρελλός μ' ὑπομονὴν ἀκούων τὰς γελοίας
αὐτὰς ἐνὸς θεράποντος φαντασιοκοπίας.

ΣΩΣΙΑΣ

(κατ' ἰδίαν)

Εἴσαι μικρός; ὅ,τι κ' ἄν πῆς πεντάρα δὲν ἀξίζει·
μεγάλος εἴσαι; ὅ,τι πῆς βασιλεῖο ζυγίζει.